

Genoptrykning af Skov- og Naturstyrelsens

NYT om naturbeskyttelsesloven

Maj 1998 – Indrykning nr. 192-202

Indhold

- 192. Nye regler
- 193. Udpegning af EF-habitatområder - status og det videre arbejde
- 194. Forlængelse af 3-års fristen for en tilladelse
- 195. Kontradiktion i forbindelse med en klagesag
- 196. Naturklagenævnets afgørelse om lang tids manglende forskriftsmæssig vedligeholdelse af et § 3 kommune- vandløb
- 197. Naturklagenævnets afgørelse om op- fyldning af temporært vandhul
- 198. Naturklagenævnets afgørelse om, hvorvidt et areal er mose eller lignen- de og således omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- 199. Naturklagenævnets afgørelse om op- rensning af drængrøfter
- 200. Naturklagenævnets afgørelse om anlæg af en fodboldbane på et mose areal
- 201. Naturrådet
- 202. Opgørelse over arealerne af de beskyttede naturtyper

Kompetencen med hensyn til konkrete afgørelser vedrørende bl.a. naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 4 pr. 1. juli 1997 er overgået fuldt og helt til Naturklagenævnet. Naturstyrelsens meddelelsesblad "NYT om § 3 og § 4" fortsætter herefter under navnet "Nyt om naturbeskyttelsesloven". Udover meddelelser om § 3 og § 4 vil der således også fremtidig være indrykninger, der belyser andre områder indenfor naturbeskyttelsesloven.

Hovedkilden til oplysning om Naturklagenævnets praksis er meddelelsesbladet "Naturklagenævnet Orienterer", der informerer om udvalgte afgørelser fra Naturklagenævnet. "Naturklagenævnet Orienterer" sendes i ét eksemplar til amter og kommuner samt andre myndigheder mv., der har bedt om det.

Som tidligere meddelt (indrykning nr. 188 i "NYT om § 3 og § 4") vil der i Naturstyrelsens meddelelsesblad - også efter 1. juli 1997 - blive offentliggjort visse af klagenævnets afgørelser i sager om de nævnte bestemmelser. Dette vil ske efter nærmere aftale med klagenævnet og kun omfatte afgørelser, der ikke er eller vil blive publiceret i "Naturklagenævnet Orienterer".

De afgørelser, der bliver offentliggjort i "Nyt om naturbeskyttelsesloven", vil således ikke være meget principielle afgørelser men fortrinsvis afgørelser, der belyser eller uddyber den allerede eksisterende praksis eller kan tjene som yderligere vejledning om klagenævnets praksis i meget konkrete tilfælde.

Beskyttede naturtyper - tabel (pdf)

192. Nye regler

Nye forretningsordener for Naturklagenævnet og fredningsnævnene foreligger med bekendtgørelser hhv. nr. 720 og 721 af 7. september 1997.

Ændringerne af naturbeskyttelsesloven i 1994 (§§ 8 og 15 m.fl.) og i 1997 (ændring af klagereglerne) er nu indarbejdet i loven i form af Miljø- og Energiministeriets lovbekendtgørelse nr. 835 af 1. november 1997 af lov om naturbeskyttelse.

Den hidtil gældende delegationsbekendtgørelse er afløst af bekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 1998 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen, som trådte i kraft 17. januar 1998.

Bekendtgørelse nr. 67 af 4. februar 1991 om fredning af krybdyr, padder, hvirveldyr m.m. er ændret i medfør af bekendtgørelse nr. 1129 af 18. december 1997. Ændringen indebærer, at der i bilag 3, der indeholder de fredede planter, indsættes Kamillebladet Månerude (*Botrychium matricariifolium*) og Stilk-Månerude (*Botrychium multifidum*). Ændringen trådte i kraft 7. januar 1998.

193. Udpegning af EF-habitatområder - status og det videre arbejde

Danmark har fremsendt de første 63 forslag til udpegning af EF-habitatområder til europakommissionen. Der er først og fremmest tale om marine områder (stenrev) og områder i den vestlige del af Jylland og Midtjylland.

For hvert enkelt forslagsområde skal der efter EF-habitatdirektivet gives en række detaljerede oplysninger til europakommissionen. Oplysningerne skal gives i skemaform og med anvendelse af et fælles EU-kodesystem. De berørte lodsejere kan få en kopi af oplysningsskemaet ved henvendelse til Dansk Skovforening/De danske Landboforeninger/Dansk Familielandbrug eller Naturstyrelsen, Økologisk kontor, tlf. 39 47 29 00.

Skulle Naturstyrelsen blive gjort opmærksom på væsentlige fejl eller mangler i skemaerne, vil styrelsen sørge for, at de bliver rettet.

Naturstyrelsen færdigbehandler for tiden sidste del af det danske forslag til EF-habitatområder med henblik på forelæggelse for miljø- og energiministeren og indsendelse til europakommissionen i juni måned 1998. Den sidste del af det danske forslag vil omfatte de ca. 110 forslagsområder, der ligger i det øvrige Jylland og på øerne. I styrelsens sagsbehandling indgår naturligvis også at forholde sig til og besvare kommentarer fra de berørte lodsejere.

Bekendtgørelse nr. 408 af 25. maj 1994 om afgrænsning og administration af EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder er under revision, således at den også kommer til at gælde for habitatområderne.

Styrelsen skal imidlertid gøre opmærksom på, at amter og kommuner, ligesom f.eks. fredningsnævnene og de centrale klagenævn, er forpligtet til at anvende deres skønsmæssige beføjelser, således at afgørelser ikke kommer i modstrid med forpligtelserne i EF-habitatdirektivet. Det betyder, at amter og kommuner i vid udstrækning skal administrere de foreslåede habitatområder, i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 408.

Amter og kommuner vil modtage en fortegnelse over de til Kommissionen foreslåede habitatområder, udpegningsgrundlaget og kort, hvorpå områderne er afgrænset.

194. Forlængelse af 3-års fristen for en tilladelse

Naturstyrelsen blev i en sag anmodet om forlængelse af 3-års fristen for en tilladelse. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, bortfalder en tilladelse, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år. Der er ikke i loven hjemmel til at forlænge denne frist.

Naturstyrelsen meddelte derfor lodsejeren, at styrelsen ikke kunne imødekomme anmodningen.

I sagen oplyste lodsejeren, at det ikke var muligt at færdiggøre projektet inden fristens udløb. Til dette oplyste styrelsen, at det ikke er et ubetinget krav, at projektet er færdiggjort inden fristens udløb. Hvis arbejdet i det væsentligste er udført, bortfalder tilladelsen ikke, selvom et eller flere vilkår ikke er opfyldt inden fristens udløb.

Endelig oplyste styrelsen, at hvis projektet ikke kunne påbegyndes inden fristens udløb, skal amtskommunen kontaktes på ny med ansøgning om tilladelse til projektets gennemførelse efter naturbeskyttelsesloven.

(SNS skr. af 30. oktober 1997, j.nr. 1996-4312/13-0003).

195. Kontradiktion i forbindelse med en klagesag

En advokat meddelte på sin klients vegne, at Naturstyrelsens afgørelse i en konkret klagesag burde genoptages som følge af, at advokatens klient ikke havde haft lejlighed til at fremkomme med et partsindlæg overfor styrelsen.

Styrelsen så ingen grund til at imødekomme anmodningen. Styrelsen meddelte advokaten dette og henviste her især til, at advokaten i ca. 6 uger, før afgørelsen i klagesagen blev truffet, havde været bekendt med, at klientens sag var indsendt til klagemyndigheden, at advokaten var bekendt med, at samtlige akter i sagen blev tilsendt klagemyndigheden af amtet samtidig med såvel klageskrivelsen som en supplerende klageskrivelse, at advokaten ikke i klageskrivelsen havde anført ønske om at fremkomme med yderligere partsindlæg samt at styrelsens afgørelse i det hele blev truffet på grundlag af det samme materiale som 1. instansafgørelsen og dermed på baggrund af de faktiske oplysninger, der var såvel advokat som dennes klient bekendt.

Endvidere anførte styrelsen, at der hverken efter forvaltningsloven (jvf. lovens kap. 5) eller efter almindelige forvaltningsretlige regler (jvf. f.eks. Carl Aage Nørgaard og Jens Garde: Forvaltningsret, 3. udg., 1988, side 46, 3. afsnit) bestod nogen pligt til partshøring, rent bortset fra at der allerede var afgivet 2 klageskrivelser efter Amtskommunens afgørelse, men før sagen blev sendt til klagemyndigheden.

(SNS skrivelse af 5. september 1997, j.nr. SN 1996-4312/4-0006)

196. Naturklagenævnets afgørelse om lang tids manglende forskriftsmæssig ved- ligeholdelse af et § 3 kommune- vandløb

En lodsejer, hvis ejendom grænsede op til et kommunevandløb, påklagede en amtskommunes afslag på dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til bibeholdelse af en foretagen opgravning af vandløbet og påbud til kommunen om at foretage en fysisk retablering af vandløbet efter nærmere anvisning fra amtskommunen.

Af sagen fremgik bl.a., at den pågældende opgravning havde medført en ændring af vandløbsstrækningens tilstand og ikke var led i sædvanlig vedligeholdelse, idet der var gravet dybere og bredere, end det pågældende vandløbsregulativ foreskrev. Den heraf følgende lavere vandstand havde medført en væsentlig sænkning af vandstanden i nogle tilstødende moseområder.

Lodsejeren, der var repræsenteret af den lokale landboforening, gjorde bl.a. gældende, at afgørelsen fratog ham hans som lodsejer regulativmæssige ret til afvanding, og at mangelfuld vedligeholdelse af et vandløb ikke kunne bevirke, at en anden offentlig myndighed

(amtskommunen) herefter kunne pålægge et område begrænsninger og derigennem sætte det eksisterende regulativ ud af drift, således at et vandløb på grund af manglende vedligeholdelse voksede ind i beskyttelsen efter naturbeskyttelsesloven.

I Naturklagenævnets afgørelse hedder det bl.a.:

"Et vandløb, der igennem mange år ikke har været vedligeholdt forskriftsmæssigt vil alt efter det terræn, hvori vandløbet ligger og de variationer i vandføringen, der måtte forekomme, udvise en naturlig tilbøjelighed til skabe sit eget løb i terrænet.

Forsøg på at tilbageføre vandløbets til dets oprindelige regulativmæssige skikkelse eller blot afgravning af fast bund og opfyldning af brinker i slyngningernes ydersider for derved at skabe øget fald og hurtigere afstrømning, sådan som det er sket ved indgrebet i det pågældende vandløb, er ikke en sædvanlig oprensning eller vedligeholdelse, men en tilstandsændring i vandløbet, som i det foreliggende tilfælde ikke er acceptabel ud fra et naturbeskyttelsessynspunkt.

Lodsejeren, der har interesse i afvandingen af sine tilgrænsende engarealer, har ikke noget krav på at opnå en forbedret afvanding af sine arealer, der for størstedelens vedkommende også er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, men hans lovligt eksisterende dræn skal fortsat kunne få afløb til vandløbet."

Naturklagenævnet stadfæstede på dette grundlag enstemmigt amtskommunens afgørelse.

(Klagenævnets afgørelse af 7. oktober 1996, NKN j. nr. 23/500-001, SNS j. nr. 4316/8-0011).

197. Naturklagenævnets afgørelse om opfyldning af temporært vandhul

En lodsejer påklagede en amtskommunes afslag på efterfølgende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til opfyldning af et vandhul og påbud om dettes reetablering.

Vandhullet, der var på ca. 250 m², havde - efter ejernes opfattelse - ikke nogen værdi, da det om sommeren tørrede helt ud. Desuden lå vandhullet uhensigtsmæssigt for en rationel drift af ejendommen.

Naturklagenævnet stadfæstede enstemmigt amtskommunens afgørelse med henvisning til at det fremgår af bemærkningerne til naturbeskyttelsesloven, at temporære søer, der kun er vandfyldte en del af året - typisk fra vinterperioden til hen i sommermånederne maj-juni, hvor de tørrer ud - er omfattet af beskyttelsesbestemmelsen i § 3 under forudsætning af, at de ikke

er indgået i omdrift, at vandhullet ikke indgik i omdriften, og at der ikke forelå særlige omstændigheder, der kunne begrunde en dispensation.

(Klagenævnets afgørelse af 21. november 1996, NKN j. nr. 23/350-0005).

198. Naturklagenævnets afgørelse om, hvorvidt et areal er mose eller lignen- de og således omfattet af naturbe skyttelseslovens § 3

En lodsejer påklagede en amtskommunes afgørelse, hvorefter der som følge af naturbeskyttelseslovens § 3 ikke måtte ske opfyldning af et nærmere bestemt areal, idet ejeren bestred at der var tale om en mose.

Det fremgik af sagen, at det pågældende område bl.a. omfattede bunden af en tidligere mergelgrav, at det indeholdt mindre vådområder, at bunden var fugtig, og at der fandtes 16 dominerende vådbundsplantearter, typisk for moseområder o.lign., hvoraf 8 var nævnt i Naturstyrelsens registreringsvejledning fra 1993.

I Naturklagenævnets afgørelse refereres essensen af bemærkningerne i lovforslaget fra 1991 til begrebet "moser og lignende" i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 2, herunder at der i definitionen af "moser og lignende" primært lægges vægt på botaniske forhold, hvorimod hydrologiske og/eller geologiske kriterier kun forudsættes anvendt, hvis der foreligger tegn på kulturbetingende indgreb, der hindrer en botanisk bedømmelse.

Naturklagenævnets stadfæstede herefter amtets afgørelse under henvisning til bl.a.:

"Ejeren kan have ret i, at området ikke er en mose i traditionel forstand, men § 3 omfatter som anført det videre begreb "moser og lignende".

Bemærkningerne til § 3 fastlægger et botanisk kriterium for afgørelse af, hvorvidt et område er mose. Amtet har påvist en række typiske moseplanter, der er dominerende i området, og området var ved besigtigelsen i august fugtigt. Området må således betragtes som en mose eller lignende".

(Klagenævnets afgørelse af 11. januar 1997, NKN j. nr. 23/800-0009).

199. Naturklagenævnets afgørelse om op- rensning af drængrøfter

En lodsejer påklagede en amtskommunes afslag på dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af nogle drængrøfter beliggende på overgangen mellem en plantage og et vandløb.

Grøfterne havde ikke været oprensede i over 40 år og var derfor tilstoppede og delvist tilgroede. Området som sådant blev karakteriseret som hedemose.

I Naturklagenævnets stadfæstelse (med 9 stemmer mod 1) af amtskommunens afgørelse er anført bl.a. følgende:

"Der ses ikke at være anført nogen særlig interesse i indgrebet, og dispensationen bør derfor forudsætte, at oprensningen ikke vil medføre nogen ændring til skade for naturen i området.

Grøfterne på ansøgerens ejendom har ikke været rensset op i ca. 40 år, og der er således igennem denne periode under vekslende nedbørsmængder sket et gradvist ophør af dræningen, hvorved områdets nuværende tilstand er opstået. Der findes ikke grundlag for at tilsidesætte amtets vurdering, hvorefter oprensning og aktivering af grøfterne på nuværende tidspunkt vil medføre en uønsket ændring af området, herunder en uønsket udtørring og ændring af plantesamfundet.

Områdets funktion som vådområde med beliggenhed i tilknytning til ..... Bæk taler

ligeledes for ikke at tillade indgrebet".

(Klagenævnets afgørelse af 20. marts 1997, NKN j. nr. 23/650-0007).

200. Naturklagenævnets afgørelse om anlæg af en fodboldbane på et mose areal

En kommune påklagede en amtskommunes afslag på dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til anlæg af en 7-mands boldbane - på et moseareal, der stødte op til et eksisterende stadion.

Ansøgningen om dispensation var begrundet med bl.a., at behovet for at spille på mindre fodboldbaner var steget kraftigt.

Amtskommunen henviste i dets afslag til, at det ansøgte anlæg ville være et væsentligt indgreb i mosen, at der udover, at en del af mosen ønskedes inddraget til boldbane, ville kunne ske en påvirkning af den øvrige del af mosen ved udsivning af næringsstoffer, øget færdsel m.v. samt at det ville være muligt at opfylde ønsket om mindre fodboldbaner på det eksisterende anlæg.

Naturklagenævnets stadfæstede (med 6 stemmer mod 1) amtskommunens afgørelse med bl.a. følgende begrundelse:

"Nævnets flertal lægger vægt på, at inddragelse af en del af mosen til anlæg af en fodboldbane vil medføre en væsentlig forringelse af områdets naturmæssige værdi, og at der herudover vil kunne ske en påvirkning af den øvrige del af mosen i forbindelse med nødvendig dræning, øget færdsel m.v., samt at det vil være muligt at anvende det eksisterende anlæg til mindre fodboldbaner".

(Klagenævnets afgørelse af 28. april 1997, NKN j. nr. 97-131/300-0003).

201. Naturrådet

Miljø- og Energiministeren har nedsat et naturråd bestående af 3-5 naturvismænd og med et repræsentantskab på godt 30 medlemmer som baggrundsgruppe, Rådet betjenes af et sekretariat med 3 AC-medarbejdere og en kontorfunktionær.

Naturrådets opgave er at bidrage til at sætte dagsordenen for debatten om bæredygtig udvikling af naturen og landskabet og sikre, at disse emner får den samme placering i samfundsdebatten som f.eks. økonomi. Rådet skal således beskæftige sig bredt med emner der vedrører natur- og planområdet, dvs. emner inden for naturbeskyttelsesloven, planloven, råstofloven, skovloven, jagt- og vildtforvaltningsloven mv. samt mere tværsektorielle problemstillinger i relation til natur- og planområdet. Rådet fastsætter sin egen dagsorden men kan - efter anmodning fra ministeren - tage stilling til konkrete spørgsmål.

Naturrådets medlemmer udpeges for en periode af 3 år af ministeren, der også udpeger formanden. Repræsentantskabets medlemmer udpeges ligeledes af ministeren men efter indstilling fra de involverede foreninger, organisationer og myndigheder, bortset fra indtil 4 videnskabsfolk, der udpeges af ministeren efter eget valg.

Det første naturråd består af professor Peder Agger fra RUC (formand), direktør Jette Baagø fra Jagt- og Skovbrugsmuseet, professor Jørgen Primdahl fra Landbohøjskolen og Professor Ole Hamann fra Botanisk Have i København.

Naturbeskyttelsesrådet er nedlagt og dets beføjelser i henhold til lovgivning, fredningskendelser m.v. er indtil videre henlagt til Naturstyrelsen (jf. § 16, nr. 57 i bekendtgørelse nr. 1 af 2. jan. 1998 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen).

202. Opgørelse over arealerne af de beskyttede naturtyper

Vedlagte skema over de registrerede arealer af de beskyttede naturtyper i henhold til naturbeskyttelseslovens §3 er revideret som følge af Frederiksborg Amts endelige opgørelse af 12. december 1997 over beskyttede naturtyper i amtet.